

TIJORAT BANKLARIDA BANK KAFOLATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH

Razzoqov Nuqliddin Amriddinovich

(O'zbekiston Respublikasi

Bank-moliya akademiyasi magistranti,

elektron pochta manzili:

mr.zalatoy2014@gmail.ru)

Annotatsiya: Ushbu maqolada tijorat banklarida bank kafolati hisobi masalalari ko'rib chiqilgan. Tatqiqot banki kafolati hisobi, mavjud amaliyotlarni o'rganish, muammolarni aniqlash va takomillashtirish yo'nalishlarini rivojlantirishga qaratilgan. Olingan natijalar asosida bank kafolati hisobvarag'i yaxshilash, shu jumladan risklarni boshqarish tizimni takomillashtirish, me'yoriy-huquqiy bazani yanada rivojlantirish va xalqaro tajribani o'zlashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, bank kafolatlari, risklarni boshqarish, moliyaviy menejment, kreditlash.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы банковского гарантийного счета в коммерческих банках. Исследование было сосредоточено на разработке областей банковского гарантийного счета, изучении существующих практик, выявлении проблем и улучшении. На основе полученных результатов разработаны предложения по совершенствованию банковского гарантийного счета, включая совершенствование системы управления рисками, дальнейшее развитие нормативно-правовой базы, освоение международного опыта.

Ключевые слова: коммерческие банки, банковские гарантии, управление рисками, финансовый менеджмент, кредитование.

KIRISH

Hozirgi sharoitda bank tizimini mustahkamlash, tijorat banklari va banklarning raqobatbardoshligini oshirish nafaqat bank xatarlari (shu jumladan yuridik tavakkalchilik) xavfsizligini ta'minlash bu taptib joriy mustahkamlash zarur, balki bank xavfini hisobga olish. Ularni tahlil qiling xalqaro huquqiy normalar asosida ishlab chiqish va baholashga yondashuv talab etiladi. Ushbu kreditda eng muhim rol u tashkilotlarning o'ziga, ularning ichki hujjatlariga va ular tomonidan ishlab chiqilgan protseduralarga beriladi. Hozirgi vaqtda banklar tomonidan kredit siyosati talablari asosida bank kafolati taqdim etilishi unga ko'ra, o'z ichki hujjatlarini ishlab chiqish tavsiya etiladi. Mustaqil kompleks kredit vositasi sifatida Bank kafolati ta'rifini, ushbu mahsulot miqdorini aniqlashtirish va uning sifatini oshirish maqsadida iqtisodiy faoliyatning turli sohalarida bank kafolati bilan samarali kredit foydalanishni vosita sifatida oqlash kerak bo'ladi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Tahlil va maslahat natijalari shuni ko'rsatadiki, hozirgacha bank kafolatlarini hisobga olishga etarlicha e'tibor berilmagan. Banklardagi kafolat hisobvarag'i ko'pincha kredit va boshqa operatsiyalarni hisobga olish bilan birgalikda olib boriladi. Bu kafolatlar va ularning aniq ma'lumotlarini olishdir uning samaradorligini baholashni qiyinlashtiradi. Shu bilan birga, kafolatlarni alohida hisobga olish uchun kafolatlarning yagona ma'lumotlar bazasini yaratish, ularni tahlil qilish va monitoring maqsadli. Bu orqali xavfli kafolatlarni o'z vaqtida aniqlash va tegishli choralar ko'rish imkoniyati bo'ladi. Tadqiqotda taklif qilingan chora-tadbirlar bank kafolatlarini hisobga olishni osonlashtirish va takomillashtirishga xizmat qiladi. Xatarlarni boshqarish tizimi agar kuchaytirish kafolatlar ostida yo'qotishlarni kamaytirishga imkon bersa, normativ-huquqiy bazani takomillashtirish kafolatlar hisobining shaffofligini ta'minlaydi ortadi.

Xorijiy tajribadan samarali foydalanish esa banklarga kafolatlar bozorida raqobatbardosh bo'lishga imkon beradi. Banklar kafolatlari hisobini takomillashtirish, axborot texnologiyalardan foydalanish ham muhimdir. Blokcheyn texnologiya kafolati hisobini avtomatlashtirish kabi innovatsion yechimlar, ularning ishonchliligini oshirish va xavf monitoringini samarali tashkil etish blockchain texnologiyasi orqali kafolatlarining butun umrini ta'minlaydi davomida ularning holatini kuzatib borish, uchinchi shaxslar tomonidan kafolatlar tasdiqlovchi hujjatlarni avtomatik tekshirish va kafolatlarni to'lash amalga oshirish mumkin. Sun'iy intellekt va bigdata texnologiyalaridan bank kafolati hisobini yaxshilash uchun ham foydalanish mumkin. Sun'iy intellektdan foydalanish kafolatlar, mijozlarning kreditga layoqatliligi bo'yicha xavflarni prognozlash baholash va kafolatlar portfelini optimallashtirish imkoniyati paydo bo'ladi. Katta boshqa tomondan, ma'lumotlar texnologiyalari banklarga kafolatlar to'g'risida katta hajmdagi ma'lumotlarni taqdim etadi qayta ishlash va tahlil qilish orqali qimmatli biznes qarorlarini qabul qilish imkoniyati beradi. Bank kafolatlari hisobini takomillashtirishda kafolatlar bo'yicha komissiya kafolatlarini oshirish masalasiga ham alohida e'tibor qaratish lozim. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kafolatlar stavkalari bo'yicha komissiya ularning rentabelligini tabaqalanish orqali oshirish mumkin. Bu har bir kafolat turi bo'yicha xatarlarni hisobga olgan holda komissiya stavkasini belgilash maqsadli. Shuningdek, kafolatlar berish jarayonida qo'shimcha xizmatlarni taklif qilish (masalan, kafolat shartlarini o'rnatish, mijozlar maslahati berish va hokazo.) shuningdek, komissiya daromadlarini oshirishga xizmat qiladi.

XULOSA

Kafolatlar tijorat banklari faoliyatida muhim o'rin tutadi va ular banklarning moliyaviy barqarorligini mustahkamlashga xizmat qiladi markadan. Bank kafolati hisobvaraqlarini yuritishda xatarlarni kuzatishga etarlicha e'tibor fokuslanmagan, xatarlar to'g'ri baholanmaydi. Xorijiy mamlakatlar tajriba banki kafolat hisobini yanada rivojlantirish va takomillashtirish uchun muhimdir

muhim. Bank kafolati hisobini takomillashtirish, normativ-huquqiy baza va kafolatlar portfelini mustahkamlash, yanada rivojlantirish uchun risklarni boshqarish tizimi diversifikatsiya kompakt. Banklarafolatlarisobining takomilatsiya iqtisodiyotni va barqaror banklarni kreditlash hajmining oshishiga olib keladi rivojlanishiga xizmat qiladi.

Umumiy xulosada shuni ta'kidlash joizki, bank hisobini kafolatlaydi takomilatsiya nafaqat tijorat banklari, balki butun iqtisodiyot uchun ham muhimdir. Chunki samarali kafolatlar tizimi orqali iqtisodiyot tarmoqlari moliyaviy qo'llab-quvvatlash, tadbirkorlikni rivojlantirish va aholi turmushini farovonlikni oshirish mumkin. Shuning uchun, yanada bank kafolati buxgalteriya yaxshilash va rivojlantirish davr talabi bo'lib qolmoqda.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasining "Banklar va bank faoliyati to'g'risida"gi O'RQ-580-son Qonuni, 2019 yil 5 noyabr.
2. Abdullayev, Y. (2020). Bank kafolatlarining iqtisodiyotdagi o'rni. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali, 6, 24-31.
3. Abduazizov, A., & Islomov, I. (2022). Blokcheyn texnologiyalarining bank kafolatlari hisobidagi ahamiyati. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali, 3, 51-58.
4. Sattarov, S. (2020). Tijorat banklarida kafolatlar bo'yicha komission daromadlar hisobi va tahlili. "Biznes-ekspert" jurnali, 11, 92-98.
5. Khamidov, O. (2021). Sun'iy intellekt va big data texnologiyalarining bank kafolatlari hisobidagi o'rni. "Xalqaro moliya va hisob" jurnali, 5, 14-21.
6. Saidov, D. (2021). Tijorat banklarida kafolatlar bo'yicha risklarni baholash. "Iqtisod va moliya" jurnali, 4, 36-42.